

POSTANOWIENIE

19 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

na posiedzeniu niejawnym 19 grudnia 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa X. Y.

przeciwko X.1 Y.1

o ochronę dóbr osobistych,

na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w K.

postanowieniem z 24 czerwca 2025 r., I C 1609/25,

o przekazanie do sądu równorzędnego,

**odmawia przekazania sprawy innemu sądowi
równorzędnemu.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 24 czerwca 2025 r. Sąd Okręgowy w K., na podstawie art. 44¹ § 2 k.p.c., wystąpił do Sądu Najwyższego o przekazanie do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu sprawy z powództwa X. Y. przeciwko X.1 Y.1 o ochronę dóbr osobistych. Sąd wskazał, że pozwana jest sędzią Sądu Okręgowego w K. w stanie spoczynku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że potrzeba przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 44¹ k.c. może zachodzić, gdy sprawa prowadzona jest przeciwko sędziemu danego sądu. Okoliczność pozwania w danej sprawie sędziego lub pracownika sądu właściwego

powinna przemawiać za rozważeniem przez sąd rozpoznający powództwo okoliczności faktycznych w aspekcie ewentualnego wystąpienia w trybie art. 44¹ k.p.c., jednak o potrzebie wystąpienia do Sądu Najwyższego powinno decydować występowanie innych, szczególnych - czyli o kwalifikowanym charakterze - okoliczności uzasadniających zagrożenie dobra wymiaru sprawiedliwości, w szczególności społeczny odbiór sądu jako organu bezstronnego. Gdyby bowiem intencją ustawodawcy było zastosowanie art. 44¹ k.p.c. do wszystkich spraw, w których pozwano sędziego lub pracownika sądu właściwego, wprowadziłby takie rozwiązanie wprost, podobnie jak uczynił to w kolejnym art. 44² k.p.c. (zob. np. postanowienia SN z: 15 maja 2020 r., II CO 106/20; 30 maja 2025 r., III CO 431/25).

W przedmiotowej sprawie jako okoliczność uzasadniającą przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi wskazany został fakt, że pozwaną jest sędzią Sądu Okręgowego w K. w stanie spoczynku. Zdaniem Sądu Najwyższego nie jest to okoliczność wystarczająca w przedmiotowej sprawie do zastosowania art. 44¹ k.p.c. Brak powodów do stwierdzenia, że w sprawie jest zagrożona wewnętrzna sfera bezstronności właściwego sądu. Również wzgląd na zewnętrzny aspekt bezstronności sądu, oceniany z punktu widzenia opinii publicznej, nie przemawia za jego zasadnością. Obawa wystąpienia w opinii społecznej przekonania, że sprawa nie zostanie w tym sądzie bezstronnie rozpoznana musi być realna, a nie hipotetyczna (zob. np. postanowienia SN z 7 maja 2020 r., V CO 1/20; 30 maja 2025 r., III CO 431/25).

Nadużywanie instytucji przekazywania sprawy do sądu równorzędnego z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości może bowiem prowadzić do osłabienia zaufania obywateli do wymiaru sprawiedliwości. W orzecznictwie Sądu Najwyższego zwrócono uwagę, że w szczególności pochopne sięganie do art. 44¹ k.p.c. w sprawach będących przedmiotem debaty publicznej i środowiskowej, w których stronami są osoby znane lub pełniące funkcje publiczne, w tym sędziowie, nie służy autorytetowi wymiaru sprawiedliwości. Może go natomiast osłabiać, wywołując wrażenie zwątpienia we własne kompetencje, podatności na wpływy lub dążenia do odsuwania od siebie spraw trudnych i niewygodnych z racji funkcji pełnionych przez uczestników postępowania czy zainteresowania opinii

publicznej (zob. postanowienia SN z 5 marca 2020 r., IV CO 44/20; 30 maja 2025 r., III CO 431/25). Odnosząc się do klauzuli generalnej dobra wymiaru sprawiedliwości należy w konsekwencji rozsądnie oceniać odbiór bezstronności sądu w danej sprawie i w danej społeczności (zob. postanowienia SN z 15 maja 2020 r., II CO 106/20; 30 maja 2025 r., III CO 431/25).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przekazania sprawy.

M.L.

[r.g.]

Krzysztof Wesołowski